

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/14-09/82

URBROJ: 65-14-02

Zagreb, 16. prosinca 2014.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2013.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora, dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 15. prosinca 2014. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 003-05/14-05/1
URBROJ: 613-01-01-14-16

Zagreb, 15. prosinca 2014.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 15-12-2014		
Klasifikacijska oznaka:		Org. jed.
021-12/14-09/82		65
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
5803-14-01	1	0

HRVATSKI SABOR
n/p Josip Leko, dipl. iur., predsjednik

Predmet: Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji
političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i
članova predstavničkih tijela
jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
izabраниh s liste grupe birača za 2013. - dostavlja se

Poštovani,

U skladu s odredbom članka 32. stavak 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izbornoj promidžbi (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13 i 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14), u prilogu se dostavlja izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabраниh s liste grupe birača za 2013.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju će sudjelovati mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem,

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
I ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2013.**

Zagreb, prosinac 2014.

S A D R Ź A J

stranica

1.	REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA	3
1.1.	Prihodi	3
1.2.	Rashodi	7
1.3.	Nalazi revizije	11
2.	REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA	18
2.1.	Prihodi	18
2.2.	Rashodi	19
2.3.	Nalazi revizije	19
3.	REVIZIJA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA LOKALNIH JEDINICA	20
3.1.	Prihodi	20
3.2.	Rashodi	21
3.3.	Nalazi revizije	21
4.	DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	22
4.1.	Političke stranke	22
4.2.	Nezavisni zastupnici	29
4.3.	Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica	29

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
I ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2013.

U skladu s odredbama članka 31. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14), Državni ured za reviziju (dalje u tekstu: Ured) je obavio reviziju političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača (dalje u tekstu: članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica).

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2013., a obavljena je na način i prema postupcima koji su utvrđeni Zakonom o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI (Narodne novine 132/14) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom te
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

U postupku revizije:

- ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa
- provjereno je jesu li političke stranke donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su određena pravila ponašanja, pravila za sprječavanje sukoba interesa, te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, a posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti, te kako se navedena pravila primjenjuju u političkim i drugim aktivnostima vezanim uz djelovanje političke stranke
- uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja te podacima iz plana
- provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima

- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, pravila, procedura i drugih internih akata
- obavljena je detaljna provjera računa, te računska točnost dokumentacije na temelju koje su evidentirani rashodi te
- provjereni podaci objavljeni na web-stranicama političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

U skladu s odredbom članka 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, po okončanju revizije sastavljena su izvješća o obavljenoj reviziji, koja sadrže:

- opis činjenica vezanih uz djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, te financijske izvještaje
- ciljeve i područja revizije
- metode i postupke revizije
- provjeru izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.
- nalaz, u kojem su opisane činjenice prema područjima na koja se odnose (uz svako područje je dan nalog, prijedlog ili mišljenje, odnosno preporuka za otklanjanje utvrđenih propusta i nepravilnosti) te
- mišljenje o financijskim izvještajima i poslovanju.

Mišljenja su izražena u standardiziranom obliku, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja. Kod izražavanja mišljenja odlučujuću ulogu je imao prag značajnosti, koji je određen prema utvrđenoj metodologiji. Na određivanje praga značajnosti utjecala je značajnost propusta i nepravilnosti po vrijednosti i značajnost po prirodi ili sadržaju. Značajnost po vrijednosti se određuje izravno, u apsolutnom iznosu i neizravno u postotku od ukupnih prihoda, rashoda ili vrijednosti imovine, a značajnost po prirodi ili sadržaju ovisi o vrsti poslovnih događaja koji su značajnije utjecali na financijske izvještaje ili poslovanje subjekta.

Revizijom su obuhvaćeni subjekti koji su u 2013. ostvarili prihode iznad 100.000,00 kn:

- 13 parlamentarnih i 16 izvanparlamentarnih političkih stranaka
- šest nezavisnih zastupnika i
- dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Također, obavljena je provjera dostave godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka (142 političke stranke bile su obvezne dostaviti financijske izvještaje za 2013.), nezavisnih zastupnika (6), članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku (866) i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je tijekom 2013. mandat prestao (665). Obavljena je i provjera objave financijskih izvještaja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u propisanom roku.

Osim navedenog, obavljen je uvid u financijske izvještaje za 2013., za 102 izvanparlamentarne političke stranke i 665 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica po prestanku mandata.

Ciljevi uvida bili su:

- provjeriti jesu li godišnji financijski izvještaji, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama dostavljeni u zakonskom roku Uredu i Državnom izbornom povjerenstvu
- provjeriti je li član predstavničkog tijela postupio prema odredbama članka 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (povrat neutrošenih proračunskih sredstava).

U skladu s odredbama članka 49. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Ured obavještava Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dostavlja cjelokupnu dokumentaciju o svim utvrđenim povredama ovog Zakona.

1. REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA

Revizijom je obuhvaćeno 29 političkih stranaka (13 parlamentarnih i 16 izvanparlamentarnih), koje su za 2013. ostvarile prihode iznad 100.000,00 kn.

O financijskim izvještajima i poslovanju političkih stranaka za 2013. je izraženo:

- **12 bezuvjetnih**
- **15 uvjetnih i**
- **dva nepovoljna mišljenja.**

U nastavku se navode političke stranke prema vrstama izraženih mišljenja. Uz nazive političkih stranaka su navedena mišljenja iz prethodne revizije (ako je obavljena).

Bezuovjetno mišljenje je izraženo za:

- Demokratsku prigorsko-zagrebačku stranku (DPS)
- Dubrovački demokratski sabor (DDS)
- Hrvatsku demokratsku zajednicu (HDZ) - uvjetno
- Hrvatsku narodnu stranku - Liberalni demokrati (HNS) - bezuvjetno
- Hrvatsku stranku prava (HSP) - bezuvjetno
- Hrvatsku stranku prava dr. Ante Starčević (HSP AS) - bezuvjetno
- Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB) - bezuvjetno
- Hrvatske laburiste - Stranku rada - bezuvjetno
- Istarski demokratski sabor (IDS-DDI) - bezuvjetno
- Socijaldemokratsku partiju Hrvatske (SDP) - bezuvjetno
- Stranku umirovljenika (SU) - bezuvjetno i
- Za grad.

Uvjetno mišljenje je izraženo za:

- Akciju mladih (AM) - uvjetno
- Blok umirovljenici zajedno (BUZ) - uvjetno
- Bošnjačku demokratsku stranku Hrvatske (BDSH) - (uvjetno)
- Demokratski centar (DC) - uvjetno
- Hrast - pokret za uspješnu Hrvatsku
- Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)
- Hrvatsku čistu stranku prava (HČSP) - uvjetno
- Hrvatsku građansku stranku (HGS) - bezuvjetno
- Hrvatsku seljačku stranku (HSS) - uvjetno
- Hrvatsku socijalno-liberalnu stranku (HSLS) - uvjetno
- Hrvatsku stranku umirovljenika (HSU) - uvjetno
- Hrvatsku zoru stranku naroda (HZ)
- Listu za Rijeku (RI) - uvjetno
- Primorsko goranski savez (PGS) - uvjetno i
- Samostalnu demokratsku srpsku stranku (SDSS) - bezuvjetno.

Nepovoljno mišljenje je izraženo za:

- Autohtonu-hrvatsku seljačku stranku (A-HSS) i
- Nezavisnu listu Stipe Petrine (NLSP).

1.1. Prihodi

Prema izvještajima o приходима i rashodima za 2013., političke stranke su iskazale ukupne prihode u iznosu 129.871.667,00 kn, koji se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 45.778.833,00 kn, prihode iz proračuna lokalnih jedinica u iznosu 55.171.084,00 kn, prihode od članarina u iznosu 9.028.470,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 11.066.565,00 kn te druge prihode u iznosu 8.826.715,00 kn. U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim приходима političkih stranaka za 2013., prema vrstama.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi političkih stranaka za 2013., prema vrstama

u kn

Redni broj	Politička stranka	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
Parlamentarne stranke								
1.	Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)	244.294,00	26.678,00	0,00	0,00	4.672,00	275.644,00	0,2
2.	Demokratski centar (DC)	358.298,00	381.953,00	0,00	0,00	81.732,00	821.983,00	0,6
3.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	15.994.767,00	18.185.544,00	2.474.254,00	2.443.338,00	1.539.359,00	40.637.262,00	31,3
4.	Hrvatska građanska stranka (HGS)	684.023,00	464.240,00	0,00	660.807,00	3.381,00	1.812.451,00	1,4
5.	Hrvatska narodna stranka - Liberalni demokrati (HNS)	4.364.716,00	2.653.144,00	1.447.685,00	2.727.373,00	1.004.309,00	12.197.227,00	9,4
6.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	328.708,00	4.385.911,00	716.141,00	866.021,00	389.946,00	6.686.727,00	5,1
7.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	358.298,00	1.115.429,00	57.466,00	108.829,00	501,00	1.640.523,00	1,3
8.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	757.311,00	1.786.403,00	335.846,00	34.250,00	79.441,00	2.993.251,00	2,3
9.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	1.954.351,00	1.489.788,00	0,00	532.027,00	21.800,00	3.997.966,00	3,1
10.	Hrvatski laburisti - Stranka rada	2.236.923,00	1.326.053,00	0,00	320.849,00	4.388,00	3.888.213,00	3,0
11.	Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)	977.175,00	3.023.222,00	374.797,00	381.234,00	70.502,00	4.826.930,00	3,7
12.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	977.175,00	928.507,00	128.600,00	5.000,00	214,00	2.039.496,00	1,6
13.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	16.542.794,00	13.937.977,00	3.324.739,00	1.847.369,00	5.152.274,00	40.805.153,00	31,4
	Ukupno	45.778.833,00	49.704.849,00	8.859.528,00	9.927.097,00	8.352.519,00	122.622.826,00	94,4
Izvanparlamentarne stranke								
1.	Akcija mladih (AM)	0,00	251.456,00	0,00	3.500,00	1.005,00	255.961,00	0,2
2.	Autohtona - hrvatska seljačka stranka (A-HSS)	0,00	283.154,00	0,00	0,00	28,00	283.182,00	0,2
3.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	0,00	0,00	600,00	96.255,00	30.000,00	126.855,00	0,1
4.	Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)	0,00	165.070,00	0,00	0,00	285,00	165.355,00	0,1
5.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	0,00	133.390,00	0,00	170.000,00	68,00	303.458,00	0,2
6.	Hrast - pokret za uspješnu Hrvatsku	0,00	159.345,00	3.330,00	101.643,00	152,00	264.470,00	0,2
7.	Hrvatska čista stranka prava (HČSP)	0,00	166.109,00	0,00	0,00	248.543,00	414.652,00	0,3
8.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLŠ)	0,00	1.783.401,00	14.547,00	58.086,00	42.282,00	1.898.316,00	1,5
9.	Hrvatska stranka prava (HSP)	0,00	1.137.794,00	86.195,00	227.962,00	52.019,00	1.503.970,00	1,2
10.	Hrvatska zora stranka naroda (HZ)	0,00	0,00	57.270,00	57.727,00	1,00	114.998,00	0,1
11.	Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)	0,00	32.858,00	0,00	121.535,00	1.768,00	156.161,00	0,1
12.	Lista za Rijeku (RI)	0,00	84.538,00	0,00	35.191,00	879,00	120.608,00	0,1

Redni broj	Politička stranka	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
13.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	0,00	586.583,00	0,00	141.323,00	1.544,00	729.450,00	0,6
14.	Primorsko goranski savez (PGS)	0,00	396.228,00	0,00	17.500,00	93.326,00	507.054,00	0,4
15.	Stranka umirovljenika (SU)	0,00	252.309,00	0,00	27.400,00	27,00	279.736,00	0,2
16.	Za grad	0,00	34.000,00	7.000,00	81.346,00	2.269,00	124.615,00	0,1
Ukupno		0,00	5.466.235,00	168.942,00	1.139.468,00	474.196,00	7.248.841,00	5,6
SVEUKUPNO		45.778.833,00	55.171.084,00	9.028.470,00	11.066.565,00	8.826.715,00	129.871.667,00	100,0

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2013., ostvareni prihodi iz državnog proračuna u iznosu 45.778.833,00 kn se odnose na prihode za financiranje redovnog poslovanja u iznosu 42.762.196,00 kn (u skladu s Odlukom o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i zastupnika nacionalnih manjina u 2013., koju je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav) te prihode od naknada troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Europskom parlamentu u iznosu 3.000.000,00 kn (u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 21. ožujka 2013., o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Europski parlament, prema kojoj političke stranke koje dobiju najmanje 5,0 % važećih glasova imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu 250.000,00 kn po osvojenom mjestu u Europskom parlamentu, s time da ukupan iznos naknade pojedinoj stranci ne smije prelaziti 1.500.000,00 kn). Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe ostvarile su tri političke stranke (HDZ, SDP, Hrvatski laburisti - stranka rada). Razlika u iznosu 16.637,00 kn se odnosi na prihode koje su dvije političke stranke (DC, HSS) pogrešno iskazale u okviru prihoda iz državnog proračuna.

Vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su iz proračuna lokalnih jedinica u iznosu 55.171.084,00 kn, a odnose se na sredstva koja su lokalne jedinice rasporedile političkim strankama za financiranje redovnog rada i naknadu troškova izborne promidžbe u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna lokalne jedinice imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu lokalne jedinice i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabrani s liste grupe birača. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna lokalne jedinice donosi njeno predstavničko tijelo. Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna lokalne jedinice imaju političke stranke i liste grupe birača koje na izborima za članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela te kandidati koji na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike, dobiju najmanje 10,0 % važećih glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore. Izbori su provedeni u svibnju 2013.

Političke stranke su u financijskim izvještajima za 2013. iskazale prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 9.028.470,00 kn. Članarina, odnosno članski doprinos, u smislu navedenog Zakona, je redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke. Navedeni prihodi se odnose na 14 političkih stranaka (osam parlamentarnih i šest izvanparlamentarnih), dok 15 političkih stranaka nije iskazalo prihode od članarina i članskih doprinosa (pet parlamentarnih i deset izvanparlamentarnih).

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu stjecati dobrovoljne priloge (donacije), koje čine povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci za njihov politički rad odnosno za financiranje izborne promidžbe. Prema izvještajima o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., političke stranke su ostvarile prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 11.066.565,00 kn, a prema izvještajima o ostvarenim donacijama za potporu političkog djelovanja političke stranke su ostvarile prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 11.056.504,00 kn. Razlika u iznosu 10.061,00 kn se odnosi na manje iskazane prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 87.600,00 kn (HSS) i više iskazane prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 2.306,00 kn (HDSSD i RI) te prihode iz proračuna lokalnih jedinica u iznosu 96.255,00 kn koji su iskazani u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) (BUZ).

Ostvareni prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 11.056.504,00 kn odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) u novcu 10.480.557,00 kn i na dobrovoljne priloge (donacije) primljene u proizvodima ili uslugama u iznosu 575.947,00 kn. Političke stranke su u 2013. primile dobrovoljne priloge (donacije) od 1 750 fizičkih i 371 pravne osobe.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 8.826.715,00 kn se odnose na sredstva prenesena na račune političkih stranaka s posebnih računa za financiranje izborne promidžbe kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihove zamjenike nakon završetka izborne promidžbe, sredstva koja su političkim strankama uplatile druge političke stranke (koalicijski partneri) na temelju sporazuma za sufinanciranje izborne promidžbe, prihode od prodaje dugotrajne imovine, prihode od kamata, tečajnih razlika, zakupa, naplaćenih otpisanih potraživanja, prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo te naknade šteta.

1.2. Rashodi

Ukupni rashodi političkih stranaka, prema izvještajima o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2013., iskazani su u iznosu 144.139.762,00 kn, a odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 23.117.854,00 kn, rashode za promidžbu u iznosu 30.421.395,00 kn, druge materijalne rashode u iznosu 68.958.321,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 2.380.022,00 kn, financijske rashode u iznosu 2.839.892,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 9.769.999,00 kn te druge rashode u iznosu 6.652.279,00 kn.

S obzirom da su ukupni prihodi političkih stranaka za 2013. iznosili 129.871.667,00 kn, a ukupni rashodi 144.139.762,00 kn, manjak prihoda na koncu 2013. iznosi 14.268.095,00 kn (15 političkih stranaka je iskazalo višak prihoda nad rashodima u iznosu 3.885.848,00 kn, a 14 manjak u iznosu 18.153.943,00 kn). Manjak prihoda nad rashodima političke stranke su podmirile iz viška prihoda prenesenih iz ranijih godina ili su planirale pokriti manjak u sljedećem razdoblju.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima političkih stranaka za 2013., prema vrstama.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi političkih stranaka za 2013., prema vrstama

u kn

Redni broj	Politička stranka	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi za amortizaciju	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %
			Rashodi za promidžbu	Drugi materijalni rashodi						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Parlamentarne stranke										
1.	Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)	0,00	3.656,00	239.298,00	2.254,00	1.322,00	16.000,00	0,00	262.530,00	0,2
2.	Demokratski centar (DC)	0,00	8.893,00	429.598,00	0,00	117.816,00	0,00	423.745,00	980.052,00	0,7
3.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	7.856.158,00	11.018.933,00	20.245.115,00	761.405,00	838.101,00	1.325.190,00	3.934.330,00	45.979.232,00	31,9
4.	Hrvatska građanska stranka (HGS)	379.943,00	1.069.004,00	675.511,00	83.241,00	3.678,00	695.606,00	5.217,00	2.912.200,00	2,0
5.	Hrvatska narodna stranka - Liberalni demokrati (HNS)	3.530.525,00	1.021.675,00	5.175.306,00	319.822,00	186.349,00	13.612,00	1.196.581,00	11.443.870,00	7,9
6.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	926.606,00	1.893.621,00	3.942.469,00	186.463,00	25.837,00	42.106,00	2.670,00	7.019.772,00	4,9
7.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	141.880,00	375.863,00	558.969,00	35.019,00	52.884,00	5.000,00	0,00	1.169.615,00	0,8
8.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	118.124,00	311.508,00	2.386.550,00	22.857,00	67.931,00	2.229,00	688.661,00	3.597.860,00	2,5
9.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	334.542,00	1.325.587,00	1.821.205,00	26.790,00	63.608,00	149.483,00	1.747,00	3.722.962,00	2,6
10.	Hrvatski laburisti - Stranka rada	506.218,00	1.186.529,00	1.149.904,00	37.476,00	18.929,00	149.870,00	5,00	3.048.931,00	2,1
11.	Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)	1.446.281,00	2.497.383,00	2.123.140,00	146.099,00	99.738,00	3.296,00	0,00	6.315.937,00	4,4
12.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	628.671,00	35.798,00	821.683,00	54.012,00	24.138,00	86.827,00	43.794,00	1.694.923,00	1,2
13.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	6.775.204,00	7.877.199,00	25.959.973,00	555.971,00	1.090.953,00	7.143.282,00	55.273,00	49.457.855,00	34,3
Ukupno		22.644.152,00	28.625.649,00	65.528.721,00	2.231.409,00	2.591.284,00	9.632.501,00	6.352.023,00	137.605.739,00	95,5
Izvanparlamentarne stranke										
1.	Akcija mladih (AM)	40.274,00	127.591,00	201.602,00	5.205,00	6.349,00	11.074,00	0,00	392.095,00	0,3
2.	Autohtona - hrvatska seljačka stranka (A-HSS)	0,00	125.150,00	27.923,00	0,00	0,00	0,00	0,00	153.073,00	0,1
3.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	0,00	0,00	62.040,00	28.250,00	10.192,00	0,00	2.167,00	102.649,00	0,1
4.	Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)	0,00	77.850,00	6.528,00	0,00	878,00	7.884,00	0,00	93.140,00	0,1

Redni broj	Politička stranka	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi za amortizaciju	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %
			Rashodi za promidžbu	Drugi materijalni rashodi						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	0,00	117.920,00	16.880,00	0,00	684,00	0,00	0,00	135.484,00	0,1
6.	Hrast - pokret za uspješnu Hrvatsku	12.935,00	69.640,00	24.814,00	0,00	11.826,00	0,00	0,00	119.215,00	0,1
7.	Hrvatska čista stranka prava (HČSP)	0,00	7.420,00	344.612,00	187,00	0,00	18.500,00	59.990,00	430.709,00	0,3
8.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLŠ)	24.366,00	444.451,00	895.367,00	17.853,00	89.290,00	100.040,00	80.738,00	1.652.105,00	1,1
9.	Hrvatska stranka prava (HSP)	389.693,00	157.007,00	816.350,00	55.509,00	94.821,00	0,00	52.987,00	1.566.367,00	1,1
10.	Hrvatska zora stranka naroda (HZ)	6.434,00	16.549,00	100.278,00	305,00	1.081,00	0,00	0,00	124.647,00	0,1
11.	Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)	0,00	89.831,00	39.995,00	0,00	4.641,00	0,00	0,00	134.467,00	0,1
12.	Lista za Rijeku (RI)	0,00	35.191,00	206.458,00	0,00	2.795,00	0,00	0,00	244.444,00	0,2
13.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	0,00	380.921,00	0,00	0,00	1.755,00	0,00	0,00	382.676,00	0,3
14.	Primorsko goranski savez (PGS)	0,00	75.453,00	419.872,00	21.328,00	13.576,00	0,00	102.752,00	632.981,00	0,4
15.	Stranka umirovljenika (SU)	0,00	19.226,00	230.620,00	19.976,00	9.084,00	0,00	1.622,00	280.528,00	0,2
16.	Za grad	0,00	51.546,00	36.261,00	0,00	1.636,00	0,00	0,00	89.443,00	0,1
Ukupno		473.702,00	1.795.746,00	3.429.600,00	148.613,00	248.608,00	137.498,00	300.256,00	6.534.023,00	4,5
SVEUKUPNO		23.117.854,00	30.421.395,00	68.958.321,00	2.380.022,00	2.839.892,00	9.769.999,00	6.652.279,00	144.139.762,00	100,0

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 23.117.854,00 kn se odnose na plaće zaposlenika u 16 političkih stranaka, koje su koncem 2013. imale 219 zaposlenika (preostalih 13 političkih stranaka nije imalo zaposlenike).

Rashodi za promidžbu ostvareni u iznosu 30.421.395,00 kn se odnose na usluge promidžbe putem elektronskih medija, televizije, radija i tiskovina, usluge istraživanja javnog mnijenja, te nabavu promidžbenog materijala. Promidžba je vezana uz lokalne izbore i izbore za zastupnike u Europskom parlamentu.

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu 68.958.321,00 kn se odnose na rashode za materijal i energiju, intelektualne i osobne usluge, usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, računalne usluge, grafičke i tiskarske usluge, naknade troškova zaposlenima, članovima povjerenstava, volonterima i drugim suradnicima, zakupnine i najamnine, reprezentaciju, komunalne usluge, te druge nespomenute materijalne rashode (registracije vozila, premije osiguranja, članarine, kotizacije, obrade tiskovina i pretraživanje medijskih baza, izradu fotografija i drugo).

Rashodi za amortizaciju su ostvareni u iznosu 2.380.022,00 kn, a obuhvaćaju amortizaciju građevinskih objekata, računalne opreme, uredskog namještaja, uređaja, vozila i druge imovine u vlasništvu političkih stranaka. Obračun amortizacije je obavljen prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08 i 7/09).

Financijski rashodi ostvareni u iznosu 2.839.892,00 kn se odnose na bankarske usluge i usluge platnog prometa, kamate za primljene kredite od poslovnih banaka, negativne tečajne razlike i zatezne kamate.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu 9.769.999,00 kn se odnose na donacije za financiranje izborne promidžbe stranačkih kandidata za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i njihovih zamjenika, donacije zakladama, udrugama i građanima na temelju zamolbi, kao i prijenose sredstava županijskim i gradskim organizacijskim jedinicama.

Drugi rashodi ostvareni u iznosu 6.652.279,00 kn se odnose na doznačena sredstva za financiranje izborne promidžbe koalicijskim partnerima, na neotpisanu nabavnu vrijednost prodane imovine, naknade štete, rashode po sudskom rješenju, pristojbe i otpisana potraživanja.

1.3. Nalazi revizije

Financijskom revizijom političkih stranaka za 2013. su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode te korištenje poslovnih prostora bez naknade. Također, revizijom je provjereno je li postupljeno prema nalogima i preporukama iz prethodne revizije. Utvrđeno je da je postupljeno prema 49 naloga i preporuka, šest je u postupku izvršenja, a prema 31 nalogu i preporuci nije postupljeno. Političke stranke su i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalogima i preporukama Ureda.

- **Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo**

Revizijom političkih stranaka u području djelokruga rada i unutarnjeg ustrojstva, nepravilnosti su utvrđene kod tri političke stranke, odnosno utvrđeno je da dvije političke stranke nisu podnijele godišnje izvještaje o radu nadležnim tijelima političkih stranaka (HGS, HDSSD), a jedna politička stranka (NLSP) nije nakon osnivanja otvorila žiro račun, nego je poslovanje obavljala putem posebnog računa otvorenog za financiranje nezavisne liste i privatnog žiro računa predsjednika političke stranke.

Ured je naložio podnošenje godišnjih izvještaja o radu u skladu s internim aktima te otvaranje žiro računa za redovno poslovanje političke stranke.

- **Sustav unutarnjih kontrola**

Sustav unutarnjih kontrola treba osigurati zakonito, ekonomično i učinkovito upravljanje financijskim sredstvima i drugom imovinom te povećati odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom.

Odredbama članka 9. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da se evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Revizijom je utvrđeno da devet političkih stranaka nije uspostavilo sustav unutarnjih kontrola ili sustav kontrola nije učinkovit te su uočene slabosti u planiranju, računovodstvenom poslovanju i trošenju sredstava.

Revizijom je ocijenjeno da bi se uspostavom učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola pridonijelo unaprjeđenju pravilnosti poslovanja političkih stranaka. Zbog navedenog, Ured je dao naloge i preporuke političkim strankama za poduzimanje aktivnosti na ustrojavanju učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola, koji će osigurati pravilnost i zakonitost poslovanja, sprječavanje i otklanjanje pogrešaka, te donošenje internih akata i poduzimanje radnji za uređenje načina rada, kao i nadzor financijsko materijalnog poslovanja političke stranke u skladu s odredbama statuta.

Jedna od danas važnijih zadaća vrhovnih revizijskih institucija je promicanje visokih etičkih standarda i vrijednosti u javnom sektoru te je jedan od ciljeva revizije financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka bio provjeriti jesu li političke stranke donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su određena pravila ponašanja, pravila za sprječavanje sukoba interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, a posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti, te kako se navedena pravila primjenjuju u političkim i drugim aktivnostima vezanim uz djelovanje političke stranke.

Revizijom je utvrđeno da je sedam političkih stranaka donijelo kodeks etike, a četiri političke stranke su u okviru statuta odredile pravila ponašanja, dok 18 političkih stranaka nije donijelo ni objavilo kodeks etike, odnosno pravila ponašanja. Također je ocijenjeno da političke stranke trebaju unaprijediti aktivnosti vezane uz promicanje visokih etičkih standarda među članovima i zaposlenicima političkih stranaka.

- **Planiranje**

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Godišnji program rada treba sadržavati opis glavnih aktivnosti, iznos potrebnih sredstava, te izvore financiranja za određeno razdoblje, kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje i kontrola financijskog poslovanja političke stranke. Financijski plan treba biti usklađen s godišnjim programom rada i mora sadržavati pregled planiranih prihoda i rashoda za tekuću godinu, prema vrstama prihoda i rashoda utvrđenim u Računskom planu za neprofitne organizacije.

Revizijom je utvrđeno da je većina političkih stranaka izradila godišnji program rada. Kod pojedinih političkih stranaka utvrđene nepravilnosti se odnose na način donošenja i usvajanja (godišnji program rada nije donijelo, odnosno usvojilo nadležno tijelo političke stranke), te sadržaj godišnjeg programa rada. U pravilu su političke stranke odredile aktivnosti koje planiraju provesti tijekom godine, ali u godišnjem programu rada nisu navele potrebna sredstva i izvore financiranja planiranih aktivnosti.

Također je utvrđeno da političke stranke financijskim planom nisu planirale prihode i rashode prema vrstama koje su utvrđene Računskim planom za neprofitne organizacije, zbog toga je otežano praćenje i kontrola ostvarenja plana, odnosno usporedba planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda. Nadalje, pojedine političke stranke nisu pravodobno sastavile financijski plan, koji nije ovjerio i potpisao glavni odbor.

S obzirom da političke stranke prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada, Ured je mišljenja da sve političke stranke trebaju sastaviti godišnje financijske planove i programe rada, na način koji osigurava učinkovito upravljanje i kontrolu financijskog poslovanja te postupanje u skladu s propisima.

- **Računovodstveno poslovanje**

Revizijom računovodstvenog poslovanja političkih stranaka, obuhvaćeni su financijski izvještaji, poslovne knjige i evidentiranje poslovnih događaja, popis imovine i obveza, te objava podataka.

Političke stranke su obvezne sastavljati godišnje financijske izvještaje od 1. siječnja do 31. prosinca i predložiti ih Uredu u roku 60 dana nakon isteka obračunskog razdoblja. Uz financijske izvještaje političke stranke su dužne dostaviti godišnji program rada, financijski plan te izvješće o primljenim donacijama tijekom godine.

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke stranke nisu u propisanom roku, uz financijske izvještaje dostavile Državnom uredu za reviziju godišnji program rada, financijski plan te izvješće o primljenim donacijama.

Odredbom članka 65. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke stranke nisu sastavile temeljne financijske izvještaje na propisan način, odnosno da podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu točni i istiniti, te se razlikuju od podataka evidentiranih u poslovnim knjigama. Zbog navedenog, financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja.

Političke stranke su za 2013. bile obvezne voditi poslovne knjige u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Odredbama članka 5. Uredbe, propisane su sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Od pomoćnih knjiga se obvezno vode: knjiga dugotrajne i kratkotrajne imovine, knjiga potraživanja i obveza, knjiga blagajne, knjiga ulaznih i izlaznih računa, te evidencija putnih naloga i korištenja službenih vozila.

Revizijom utvrđene nepravilnosti se odnose na ustrojavanje propisanih poslovnih knjiga, odnosno pojedine političke stranke nisu vodile knjigu dugotrajne imovine, knjigu blagajne, knjigu ulaznih računa, knjigu potraživanja i obveza te druge evidencije koje trebaju osigurati podatke o cjelovitom poslovanju političke stranke.

Prema odredbama članka 20. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, prihodi i rashodi se priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, odnosno prihodi ostvareni na temelju isporučenih dobara i usluga se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, pod uvjetom da se mogu izmjeriti neovisno o naplati. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), članarina, pomoći, doprinosa i drugi slični prihodi, priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) najkasnije do vremena predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje. Rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

Revizijom je utvrđeno da političke stranke nisu evidentirale poslovne događaje uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, odnosno da su pojedini poslovni događaji koji su nastali u 2012., evidentirani u poslovnim knjigama tijekom 2013.

Odredbama članka 9. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama, te da zakonski predstavnik ili osoba koju on ovlasti potpisom na ispravi jamči istinitost isprave i realno prikazivanje poslovnih događaja.

Kod pojedinih političkih stranaka, knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji, u nekim slučajevima nije potpisao zakonski predstavnik ili nije obavljena kontrola knjigovodstvenih isprava prije unosa podataka u poslovne knjige. Također, poslovni događaji su evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge. Političke stranke nisu evidentirale potraživanje i obveze na način propisan Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija, odnosno potraživanja nisu evidentirana na temelju vjerodostojne dokumentacije, nisu vođene evidencije potraživanja i obveza ili evidencije ne sadrže podatke po subjektima te rokovima dospelosti.

Popis imovine i obveza je propisan odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Političke stranke su dužne popisati imovinu i obveze na koncu svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance (u pravilu koncem godine) radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Povjerenstvo za popis osniva zakonski predstavnik, koji na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju imovine.

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke stranke popisom nisu obuhvatile cjelokupnu imovinu i obveze, te nisu uskladile knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.

Obavljen je popis imovine i obveza koji se odnosi na središnjicu političke stranke, a popis imovine i obveza organizacijskih jedinica nije obavljen, te nije moguće potvrditi odgovara li stanje imovine i obveza evidentirano u poslovnim knjigama stvarnom stanju.

S obzirom da poslovne knjige i financijski izvještaji trebaju pružiti istinit, pouzdan i točan pregled sredstava, izvora sredstava te prihoda i rashoda, Ured je naložio obavljanje popisa imovine i obveza, evidentiranje poslovnih događaja i vođenje poslovnih knjiga, kao i dostavljanje financijskih izvještaja u skladu s propisima.

- **Prihodi**

Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, propisano je da političke stranke mogu radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarina, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje promidžbenog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Također je propisano da se političke stranke mogu financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima navedenim Zakonom.

Revizijom je utvrđeno da su političke stranke u 2013., vrijednosno najznačajnije prihode ostvarile iz državnog proračuna, proračuna lokalnih jedinica te članarina i članskih doprinosa. Utvrđeno je da političke stranke nemaju evidencije o lokalnim jedinicama koje su ih dužne financirati, ni podatke o iznosima potraživanja od lokalnih jedinica. Ured je predložio pribavljati odluke lokalnih jedinica o raspoređivanju sredstava za financiranje rada političke stranke, ustrojiti odgovarajuće evidencije, te pratiti i kontrolirati naplatu potraživanja od lokalnih jedinica.

Prema odredbama članka 10. navedenog Zakona, članarina je redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke. Političke stranke su dužne voditi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), te izdavati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke stranke nisu vodile evidenciju o primitku članarina ili nisu izdavale potvrde o primitku članarina. Također je utvrđeno da nisu poduzimale mjere za naplatu članarina u skladu s internim aktima. Ured je naložio vođenje evidencija i izdavanje potvrda o primitku članarina te poduzimanje mjera za njihovu naplatu.

Ostvarivanje prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) je propisano odredbama članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojima su dobrovoljni prilozima (donacije) povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate političkoj stranci za politički rad, odnosno financiranje izborne promidžbe. Za svaki primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) se izdaje potvrda, te vodi evidencija, u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13).

Revizijom je utvrđeno da je jedna politička stranka (HDSSD) primila dobrovoljne priloge (donacije) u proizvodima i uslugama, za koje nisu pribavljeni računi na kojima prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, treba biti navedena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, naznačeno da glasi na političku stranku, te da ne podliježe naplati. Također, nisu vođene evidencije o primljenim dobrovoljnim prilozima (donacijama) (HDSSD, NLSP) niti izdavane potvrde o primitku donacije (HČSP, HDSSD, NLSP).

U navedenim slučajevima, Ured je naložio pribavljanje dobrovoljnih priloga (donacija), vođenje evidencije, izdavanje potvrda i izvješćivanje u skladu s propisima.

- **Rashodi**

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i godišnjim financijskim planom. Revizijom je utvrđeno da se kod pojedinih političkih stranaka (BDSH, DC, HGS, AM) ne može potvrditi da su ostvareni rashodi povezani s ostvarenjem ciljeva koji su utvrđeni godišnjim programom rada i financijskim planom (obračun putnih naloga, gradska vožnja i naknada za poslove tajništva, funkcioniranje organizacijskih jedinica i drugi materijalni troškovi). Također je utvrđeno da su donacije (pomoći) davane bez donesenih pisanih kriterija za dodjelu donacija (pomoći).

Ured je naložio korištenje financijskih sredstava isključivo za ostvarenje ciljeva predviđenih godišnjim programom rada i financijskim planom, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te je predložio donošenje kriterija za dodjelu donacija.

- Korištenje poslovnih prostora bez naknade

Revizijom financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka za 2011., utvrđeno je da je većina političkih stranaka koja je koristila poslovne prostore na različitim lokacijama, na temelju ugovora zaključenih s lokalnim jedinicama (koji su zaključeni prije donošenja Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, te Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe), bez naknade, postupila prema danom nalogu ili su nalozi bili u postupku izvršenja.

Revizijom za 2013. je utvrđeno da su političke stranke poduzimale aktivnosti u vezi uređenja međusobnih odnosa sa zakupodavcima, ali pojedine organizacijske jedinice političkih stranaka i nadalje koriste poslovne prostore lokalnih jedinica, za koje ne plaćaju zakupninu ili plaćaju samo redovne troškove (voda, struja, grijanje) i održavanje.

Prema odredbama članka 10. stavaka 2. i 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, korištenje poslovnog prostora bez naplate na temelju/ili bez zaključenog ugovora, smatra se donacijom. Za donacije koje se daju u obliku proizvoda ili usluga (uključujući donacije u drugim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina i imovinska prava), fizičke i pravne osobe su dužne izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku, odnosno na nezavisnog zastupnika ili člana predstavničkog tijela lokalne jedinice izabranog s liste grupe birača, odnosno na nezavisnu listu, odnosno listu grupe birača ili kandidata te da ne podliježe naplati.

Odredbom članka 2. stavka 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, propisano je da se političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabrani s liste grupe birača, mogu financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonom.

Način i uvjeti redovitog godišnjeg financiranja i financiranje naknade troškova izborne promidžbe političkih stranaka iz državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica, propisani su odredbama članaka 3. do 8., te 18. navedenog Zakona.

Vezano uz financiranje političkih stranaka od lokalne jedinice, navedenim odredbama Zakona je propisano da se financiraju iz sredstava proračuna, dok davanje u zakup poslovnih prostora u vlasništvu lokalnih jedinica političkim strankama bez naknade, Zakonom nije propisano.

Prema odredbama članka 22. Zakona (izmjene i dopune koje su stupile na snagu u ožujku 2013.), propisano je da se zabranjuje financiranje političkih stranaka i od strane lokalnih jedinica, osim u slučajevima i na način propisan ovim Zakonom. Iz navedenog proizlazi da korištenje poslovnih prostora u vlasništvu lokalnih jedinica bez naknade, predstavlja donaciju iz zabranjenih izvora, odnosno zabranjeni način financiranja. Eventualne donacije iz nedopuštenih izvora, politička stranka, nezavisni zastupnik, član predstavničkog tijela lokalne jedinice izabran s liste grupe birača, nositelj nezavisne liste, odnosno nositelj liste grupe birača i kandidat, dužni su odmah prijaviti Uredu i Državnom izbornom povjerenstvu, a uplaćena sredstva doznačiti u korist državnog proračuna najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate.

Ured je predložio sastavljanje cjelovite evidencije o poslovnim prostorima koje politička stranka koristi, uz navođenje kriterija prema kojima se poslovni prostori koriste (ugovor o zakupu, bez naknade na temelju/ili bez zaključnih ugovora), te osnovnim elementima o prostoru kao što su: zakupodavac ili vlasnik prostora, adresa i površina poslovnog prostora, uvjeti korištenja, datum i rok na koji je ugovor o zakupu zaključen i iznos mjesečne zakupnine.

Nadalje, s obzirom da korištenje poslovnih prostora bez naknade na temelju/ili bez zaključenih ugovora, predstavlja donaciju u obliku usluga ili se smatra donacijom iz zabranjenih izvora, Ured je naložio postupiti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

U tablici u nastavku navode se područja u kojima su revizijom za 2013. utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka, a utjecale su na izražavanje uvjetnog odnosno nepovoljnog mišljenja.

Tablica broj 3

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka

Redni broj	Politička stranka	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje i računovodstveno poslovanje						Prihodi	Rashodi	Korištenje poslovnih prostora bez naknade
				Godišnji program rada	Financijski plan	Poslovne knjige	Financijski izvještaji	Popis imovine i obveza	Potraživanja i obveze			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Parlamentarne stranke												
1.	Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)		X	X	X	X	X				X	
2.	Demokratski centar (DC)		X	X		X	X	X	X		X	
3.	Hrvatska građanska stranka (HGS)	X				X					X	
4.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)		X			X	X	X		X		X
5.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)					X	X	X				
6.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)		X	X		X						
Izvanparlamentarne stranke												
1.	Akcija mladih (AM)			X		X		X	X		X	
2.	Autohtona - hrvatska seljačka stranka (A-HSS)		X			X	X			X		
3.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)					X			X			
4.	Hrast - pokret za uspješnu Hrvatsku			X	X		X		X			X
5.	Hrvatska čista stranka prava (HČSP)		X	X	X	X		X	X	X	X	
6.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSL)		X			X		X		X		
7.	Hrvatska zora stranka naroda (HZ)			X	X	X	X	X	X		X	X
8.	Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)	X		X	X	X	X	X		X		
9.	Lista za Rijeku (RI)			X		X						
10.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	X	X		X	X	X	X	X	X		
11.	Primorsko goranski savez (PGS)		X	X	X	X	X		X	X	X	

2. REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje šest nezavisnih zastupnika. O financijskim izvještajima i poslovanju svih nezavisnih zastupnika za 2013. izraženo je **bezuovjetno mišljenje**. Uz imena nezavisnih zastupnika navedena su mišljenja iz prethodne revizije:

- Jakša Baloević, nezavisni zastupnik (bezuovjetno)
- Vladimir Bilek, zastupnik za češku i slovačku nacionalnu manjinu (bezuovjetno)
- dr. sc. Ivan Grubišić, nezavisni zastupnik (bezuovjetno)
- Veljko Kajtazi, zastupnik za austrijsku, bugarsku, njemačku, poljsku, romsku, rumunjsku, rusinsku, rusku, tursku, ukrajinsku, vlašku i židovsku nacionalnu manjinu (uvjetno)
- dr. sc. Furio Radin, zastupnik za talijansku nacionalnu manjinu (bezuovjetno)
- mr. sc. Deneš Šoja, zastupnik za mađarsku nacionalnu manjinu (bezuovjetno).

2.1. Prihodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2013., ukupni prihodi nezavisnih zastupnika su iznosili 1.821.062,00 kn, a odnose se na prihode iz državnog proračuna za redovan rad i druge prihode.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim prihodima nezavisnih zastupnika za 2013., prema vrstama.

Tablica broj 4

Ostvareni prihodi nezavisnih zastupnika za 2013., prema vrstama

u kn

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Prihodi iz državnog proračuna	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5
1.	Jakša Baloević	325.725,00	723,00	326.448,00	17,9
2.	Vladimir Bilek	247.797,00	7.535,00	255.332,00	14,0
3.	dr. sc. Ivan Grubišić	325.725,00	472,00	326.197,00	17,9
4.	Veljko Kajtazi	325.725,00	164,00	325.889,00	17,9
5.	dr. sc. Furio Radin	244.294,00	952,00	245.246,00	13,5
6.	mr. sc. Deneš Šoja	325.725,00	16.225,00	341.950,00	18,8
SVEUKUPNO		1.794.991,00	26.071,00	1.821.062,00	100,0

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 1.794.991,00 kn odnose se na doznačena sredstva u 2013. u iznosu 1.791.488,00 kn i 3.503,00 kn amortizirane vrijednosti imovine čija je nabava financirana iz državnog proračuna u ranijem razdoblju.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 26.071,00 kn, odnose se na kamate na depozite po viđenju, te sredstva prenesena s posebnog računa nakon podmirenja troškova izborne promidžbe.

2.2. Rashodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2013., ukupni rashodi nezavisnih zastupnika su iznosili 1.621.507,00 kn, od čega su najznačajniji materijalni rashodi u iznosu 755.628,00 kn te rashodi za donacije (pomoći) u iznosu 657.001,00 kn.

Materijalni rashodi se odnose na naknade troškova zaposlenima, rashode za usluge (usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge promidžbe i informiranja, intelektualne i osobne usluge), naknade troškova službenih putovanja, reprezentaciju te naknade za obavljanje aktivnosti osobama izvan radnog odnosa.

Rashodi za donacije (pomoći) se odnose na pomoći dane građanima i udrugama za promidžbu kulturne baštine nacionalnih manjina.

Drugi rashodi u iznosu 126.030,00 kn se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 124.063,00 kn te financijske rashode u iznosu 1.967,00 kn.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima nezavisnih zastupnika za 2013., prema vrstama.

Tablica broj 5

Ostvareni rashodi nezavisnih zastupnika za 2013., prema vrstama

u kn

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Materijalni rashodi	Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupni rashodi	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Jakša Baloević	13.969,00	4.073,00	363,00	75.700,00	0,00	94.105,00	5,8
2.	Vladimir Bilek	149.362,00	5.652,00	723,00	86.718,00	73.188,00	315.643,00	19,5
3.	dr. sc. Ivan Grubišić	77.639,00	18.293,00	2.314,00	115.500,00	51.442,00	265.188,00	16,4
4.	Veljko Kajtazi	224.922,00	0,00	1.430,00	44.936,00	0,00	271.288,00	16,7
5.	dr. sc. Furio Radin	201.460,00	46.547,00	595,00	6.500,00	1.400,00	256.502,00	15,8
6.	mr. sc. Deneš Šoja	88.276,00	1.341,00	1.517,00	327.647,00	0,00	418.781,00	25,8
SVEUKUPNO		755.628,00	75.906,00	6.942,00	657.001,00	126.030,00	1.621.507,00	100,0

2.3. Nalazi revizije

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje nezavisnih zastupnika, odnosno djelokrug rada, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, te imovina i obveze, radi davanja mišljenja jesu li nezavisni zastupnici obavljali poslovanje, ostvarili prihode i rashode, te sastavili financijske izvještaje u skladu s propisima.

Postupcima revizije nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja.

3. REVIZIJA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA LOKALNIH JEDINICA

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2013. obavljena je za članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica koji su ostvarili prihode iznad 100.000,00 kn.

Revizijom su obuhvaćena dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

O financijskim izvještajima i poslovanju za 2013.:

- Joška Svaguše, člana Gradskog vijeća Grada Splita, **izraženo je uvjetno mišljenje**
- Brune Poropata, člana Gradskog vijeća Grada Rovinja, **izraženo je nepovoljno mišljenje.**

3.1. Prihodi

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim prihodima članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2013., prema vrstama.

Tablica broj 6

Ostvareni prihodi
članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica
za 2013., prema vrstama

u kn

Redni broj	Član predstavničkog tijela lokalne jedinice	Prihodi iz proračuna lokalne jedinice	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5
1.	Bruno Poropat	741.587,00	370,00	741.957,00	76,2
2.	Joško Svaguša	0,00	231.679,00	231.679,00	23, 8
SVEUKUPNO		741.587,00	232.049,00	973.636,00	100,0

Prihodi iz proračuna lokalne jedinice u iznosu 741.587,00 kn odnose se na prihode iz proračuna Grada Rovinja, ostvarene na temelju odluke suda o isplati naknade za rad Nezavisne liste Brune Poropata od lipnja 2001. do prosinca 2006. u iznosu 701.358,00 kn, od listopada do prosinca 2012. u iznosu 4.294,00 kn te za 2013. u iznosu 35.935,00 kn.

Drugi prihodi u iznosu 231.679,00 kn odnose se na sredstva koja je član predstavničkog tijela lokalne jedinice uplatio na poseban račun za redovito financiranje. Uplatama je obavljen povrat sredstava koja su bila predmet ovrha i prijeboja provedenih na sredstvima na posebnom računu do konca 2012. u iznosu 195.638,00 kn i u 2013. u iznosu 36.041,00 kn za osobna dugovanja člana predstavničkog tijela. Razlika u iznosu 370,00 kn se odnosi na prihode od kamata na depozite po viđenju.

3.2. Rashodi

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2013., prema vrstama.

Tablica broj 7

Ostvareni rashodi
članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica
za 2013., prema vrstama

u kn

Redni broj	Član predstavničkog tijela lokalne jedinice	Materijalni rashodi	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Bruno Poropat	467.417,00	511,00	8.000,00	0,00	475.928,00	67,3
2.	Joško Svaguša	0,00	200,00	0,00	231.479,00	231.679,00	32,7
SVEUKUPNO		467.417,00	711,00	8.000,00	231.479,00	707.607,00	100,0

Materijalni rashodi se odnose na rashode za intelektualne i osobne usluge u iznosu 338.516,00 kn (odvjetničke usluge u iznosu 240.766,00 kn te pravne savjete i zastupanje u iznosu 97.750,00 kn), usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 32.299,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 30.707,00 kn, komunalne usluge u iznosu 28.437,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu 13.577,00 kn i druge usluge u iznosu 23.881,00 kn.

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 711,00 kn, a odnose se na plaćanje naknade banci.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu 8.000,00 kn odnose se na donaciju nositelju liste za člana općinskog vijeća i kandidatu za načelnika u drugoj lokalnoj jedinici.

Drugi rashodi ostvareni u iznosu 231.479,00 odnose se na neutrošena sredstva koja je član predstavničkog tijela uplatio na račun proračuna Grada Splita u iznosu 229.478,00 kn te isplate na temelju ovrhe za osobna dugovanja iz rujna 2013. u iznosu 2.001,00 kn.

3.3. Nalazi revizije

Revizijom utvrđene nepravilnosti za Brunu Poropata, člana Gradskog vijeća Grada Rovinja, odnose se na vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obveza, evidentiranje i iskazivanje prihoda i rashoda, isplate s posebnog računa za osobne potrebe, plaćanje osobnih dugovanja te korištenje poslovnog prostora.

Revizijom utvrđene nepravilnosti za Joška Svagušu, člana Gradskog vijeća Grada Splita (prestao mandat sredinom 2013.), odnose se na dostavljanje godišnjeg financijskog izvještaja, prijebaj osobnih obveza i na povrat neutrošenih proračunskih sredstava.

4. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Prema odredbama članka 30. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica su dužni sastavljati i podnositi financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. Financijske izvještaje za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca (godišnji financijski izvještaj), dužni su dostaviti Uredu u roku 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja. Uz godišnje financijske izvještaje, kao njihov sastavni dio, dužni su priložiti godišnji program rada i financijski plan te izvješće o donacijama primljenim tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime, odnosno naziv i adresa), datumu uplate donacije, odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluge bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije, odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na računu koji ne podliježe naplati te o vrsti svake pojedine donacije.

Također, prema odredbama članka 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica su dužni godišnje financijske izvještaje objaviti na svojim web-stranicama, najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Iznimno od stavka 2. navedenog članka, članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica mogu godišnje financijske izvještaje objaviti na web-stranici lokalne jedinice u kojoj politički djeluju. Objava godišnjih financijskih izvještaja na web-stranicama lokalne jedinice ne smatra se donacijom. Političke stranke, nezavisni zastupnici te nositelji nezavisnih lista, odnosno nositelji lista grupe birača i kandidati, dužni su u rokovima propisanim za objavu godišnjeg financijskog izvještaja, odnosno financijskog izvještaja za financiranje izborne promidžbe, Državnom izbornom povjerenstvu dostaviti, elektroničkom poštom, podatke o adresi web-stranice, odnosno o nazivu i datumu objave dnevnog tiska na kojoj su objavili godišnje financijske izvještaje, odnosno financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe, u skladu s obvezom objave utvrđenoj u stavcima 2. i 3. navedenog članka. Lokalne jedinice su dužne u roku iz stavka 3. navedenog članka, dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu, elektroničkom poštom, popis adresa web-stranica na kojima su objavljeni godišnji financijski izvještaji članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Državni ured za reviziju je provjerio jesu li političke stranke, nezavisni zastupnici te članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku i kojima je mandat prestao tijekom 2013. dostavili financijske izvještaje te jesu li političke stranke i nezavisni zastupnici objavili financijske izvještaje na svojim web-stranicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

4.1. Političke stranke

Na dan 1. prosinca 2014. u Republici Hrvatskoj djelovalo je 155 političkih stranaka, od kojih je 16 parlamentarnih i 139 izvanparlamentarnih. S obzirom da su dvije parlamentarne i jedanaest izvanparlamentarnih političkih stranaka osnovane i upisane u Registar političkih stranaka u 2014., financijske izvještaje za 2013. sa sastavnim dijelovima bile su obvezne dostaviti i objaviti 142 političke stranke (14 parlamentarnih i 128 izvanparlamentarnih).

Financijske izvještaje dostavilo je 90 političkih stranaka (14 parlamentarnih i 76 izvanparlamentarnih), a 52 političke stranke nisu dostavile financijske izvještaje. U propisanom roku financijske izvještaje je dostavilo 75 političkih stranaka (14 parlamentarnih i 61 izvanparlamentarna), a izvan propisanog roka 15 izvanparlamentarnih političkih stranaka.

Financijske izvještaje za 2013. u propisanom roku su dostavile političke stranke (75):

Abeceda demokracije (Abeceda)
 Akcija Bjelovarsko-bilogorska (ABB)
 Akcija mladih (AM)
 Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
 Autohtona - hrvatska seljačka stranka (A-HSS)
 Autohtona - hrvatska stranka prava (A-HSP)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)
 Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Dalmatinski demokrati (DD)
 Demokratska kneginečka stranka (DKS)
 Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)
 Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
 Demokratska stranka žena (DSŽ)
 Demokratski centar (DC)
 Dubrovački demokratski sabor (DDS)
 Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)
 Hrast - pokret za uspješnu Hrvatsku
 Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)
 Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska građanska stranka (HGS)
 Hrvatska narodna stranka - Liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska pučka stranka (HPS)
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLŠ)
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP-1861)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
 Hrvatska stranka zelenih - Eko savez (Zeleni)
 Hrvatska zora stranka naroda (HZ)
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada
 Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU-PIP)
 Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)
 Istarski socijaldemokratski forum - Foro socialdemocratico Istriano (ISDF-FSDI)¹
 Lista za Rijeku (RI)
 Loza nezavisna lista (LOZA)
 Međimurska stranka (MS)
 Međimurski demokratski savez (MDS)
 Most nezavisnih lista (MOST)
 Naša stranka (NS)

¹ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

Nezavisna lista Ante Đapića (NL Ante Đapića)²
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova generacija (NG)
 Nova srpska stranka (NSS)
 Obiteljska stranka (Os)
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Paška stranka - Pag (PSP)
 Pločanska stranka (PLS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Primorsko goranski savez (PGS)
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Socijalistička partija Hrvatske (SPH)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Srednjoeuropska akcija - Pokret za Srednju Europu (SEA - PZS)
 Stranka običnih ljudi (SOLJ)
 Stranka umirovljenika (SU)
 Za grad
 Zagorska demokratska stranka (ZDS)
 Zagrebačka nezavisna lista (ZNL)
 Zelena lista (Zelena lista)³
 Zelena stranka (ZS)
 Zeleni Hrvatske (Zeleni HR) i
 Zeleni zajedno⁴.

Financijske izvještaje za 2013. izvan propisanog roka dostavile su političke stranke (15):

Akcija hrvatskih umirovljenika (AHU)
 Akcija socijaldemokrata Hrvatske (ASH)
 Akcija za bolju Hrvatsku (ABH)
 Banijska demokratska stranka (BDS)
 Glas razuma
 Građanska stranka Sisak (GSS)
 Hrvatska 21. stoljeća (Hrvatska 21.)
 Liburnijska stranka (LIST)
 Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
 Nova Hrvatska (NH)
 Posavsko slavonska stranka (PSS)
 Rapski pučki sabor (RPS)
 Savez za promjene (SP)⁵
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske) i
 Zagorska stranka (ZS).

² Prema rješenju Ministarstva uprave, od 26. studenoga 2014. novi naziv političke stranke je Demokratski savez nacionalne obnove (Desno)

³ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave od 22. listopada 2014. novi naziv političke stranke je Živi zid

Financijske izvještaje za 2013. nisu dostavile političke stranke (52):

Agenda mladih demokrata (AMD)
 Akcija hrvatske republikanske seljačke stranke (Akcija HRSS)⁶
 Akcija slavonsko baranjskih umirovljenika (ASBU)
 Autohtona slavonsko posavska stranka (ASPS)⁷
 Blok poljoprivrednika Hrvatske (BPH)
 Čabarski pokret mladih (ČPM)
 Dalmatinska liberalna stranka (DLS)
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratska stranka slavonske ravnice (Slavonska ravnica)
 Gospodarska stranka (GS)
 Građanska akcija Lumbarda (G.A.L.)
 Hrvatska europska stranka (HES)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska republikanska zajednica (HRZ)
 Hrvatska romska demokratska stranka (HRDS)
 Hrvatska stranka mladih (HSM)
 Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
 Hrvatska stranka rada (HSR)⁸
 „Hrvatska straža“ nacionalna stranka (HS-NS)
 Hrvatski demokratski centar (HDC)
 Hrvatski rast (Hrast)
 Hrvatski socijaldemokrati (HSD)
 Hrvatski zbor (Zbor)
 Hrvatsko pravaško bratstvo (HPBratstvo)
 Hrvatsko zvono
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati - JSD)
 Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)
 Komunistička partija Hrvatske (KPH)
 Ljevica Hrvatske (Ljevica)
 Maksimirska građanska inicijativa - zajedno (MGI - zajedno)
 Moje malo Međimurje (3 M)⁹
 Nacionalni demokrati (ND)
 Nezavisna lista Milana Bitunjca
 Partija podunavskih Srba (PPS)
 Piratska stranka (PS)
 Podravska stranka (PS)
 Primorsko goranska stranka umirovljenika (PGSU)¹⁰
 Sabor hrvatskih Roma
 Savez hrvatskih umirovljenika i seniora (SHUS)
 Snaga Roma Hrvatske (SRH)
 Srpska narodna stranka (SNS)
 Stranka Dubrovnik regija (SDR)
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
 Stranka penzionera (SP)
 Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)

⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

¹⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

Stranka zajedno (Zajedno)¹¹
 Volim Hrvatsku (VH)
 Zavjet za Hrvatsku (ZZH)
 Zelena alternativa - Stranka potrošača (ZA-SPOT)¹²
 Zeleni Istre (Zeleni 1) i
 Zeleni savez (Zeleni).

- **Objavljivanje financijskih izvještaja**

Ured je provjeravao objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja na web-stranicama političkih stranaka. Utvrđeno je da je 60 političkih stranaka (14 parlamentarnih i 46 izvanparlamentarnih) objavilo financijske izvještaje (četiri izvanparlamentarne političke stranke nisu objavile u propisanom roku), a 82 izvanparlamentarne političke stranke nisu objavile godišnje financijske izvještaje na svojim web-stranicama.

Financijske izvještaje za 2013. u propisanom roku su objavile političke stranke (56):

Akcija mladih (AM)
 Akcija slavonsko baranjskih umirovljenika (ASBU)
 Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
 Akcija za bolju Hrvatsku (ABH)
 Autohtona - hrvatska seljačka stranka (A-HSS)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)
 Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Demokratska kneginečka stranka (DKS)
 Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)
 Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
 Demokratska stranka žena (DSŽ)
 Demokratski centar (DC)
 Dubrovački demokratski sabor (DDS)
 Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)
 Hrast - pokret za uspješnu Hrvatsku
 Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska građanska stranka (HGS)
 Hrvatska narodna stranka - Liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
 Hrvatska stranka zelenih - Eko savez (Zeleni)
 Hrvatska zora stranka naroda (HZ)
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU-PIP)
 Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)
 Lista za Rijeku (RI)

¹¹ Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

¹² Prema rješenju Ministarstva uprave politička stranka je prestala djelovati

Međimurski demokratski savez (MDS)
 Nezavisna lista Ante Đapića (NL Ante Đapića)
 Nova Hrvatska (NH)
 Obiteljska stranka (Os)
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Piratska stranka (PS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Primorsko goranski savez (PGS)
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Savez hrvatskih umirovljenika i seniora (SHUS)
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Stranka običnih ljudi (SOLJ)
 Stranka umirovljenika (SU)
 Za grad
 Zagorska demokratska stranka (ZDS)
 Zagorska stranka (ZS)
 Zelena lista (Zelena lista)
 Zelena stranka (ZS)
 Zeleni Hrvatske (Zeleni HR)
 Zeleni savez (Zeleni) i
 Zeleni zajedno.

Financijske izvještaje za 2013. izvan propisanog roka objavile su političke stranke (4):

Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)
 Liburnijska stranka (LIST)
 Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP) i
 Rapski pučki sabor (RPS).

Financijske izvještaje za 2013. nisu objavile sljedeće političke stranke (82):

Abeceda demokracije (Abeceda)
 Agenda mladih demokrata (AMD)
 Akcija Bjelovarsko-bilogorska (ABB)
 Akcija hrvatske republikanske seljačke stranke (Akcija HRSS)
 Akcija hrvatskih umirovljenika (AHU)
 Akcija socijaldemokrata Hrvatske (ASH)
 Autohtona - hrvatska stranka prava (A-HSP)
 Autohtona slavonsko posavska stranka (ASPS)
 Banijska demokratska stranka (BDS)
 Blok poljoprivrednika Hrvatske (BPH)
 Čabarski pokret mladih (ČPM)
 Dalmatinska liberalna stranka (DLS)
 Dalmatinski demokrati (DD)
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratska stranka slavonske ravnice (Slavonska ravnica)
 Glas razuma
 Gospodarska stranka (GS)
 Građanska akcija Lumbarda (G.A.L.)
 Građanska stranka Sisak (GSS)
 Hrvatska 21. stoljeća (Hrvatska 21.)
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)

Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska europska stranka (HES)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)
 Hrvatska pučka stranka (HPS)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska republikanska zajednica (HRZ)
 Hrvatska romska demokratska stranka (HRDS)
 Hrvatska stranka mladih (HSM)
 Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP-1861)
 Hrvatska stranka rada (HSR)
 „Hrvatska straža“ nacionalna stranka (HS-NS)
 Hrvatski demokratski centar (HDC)
 Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
 Hrvatski rast (Hrast)
 Hrvatski socijaldemokrati (HSD)
 Hrvatski zbor (Zbor)
 Hrvatsko pravaško bratstvo (HPBratstvo)
 Hrvatsko zvono
 Istarski socijaldemokratski forum - Foro socialdemocratico Istriano (ISDF-FSDI)
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati - JSD)
 Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)
 Komunistička partija Hrvatske (KPH)
 Loza nezavisna lista (LOZA)
 Ljevica Hrvatske (Ljevica)
 Maksimirska građanska inicijativa - zajedno (MGI - zajedno)
 Međimurska stranka (MS)
 Moje malo Međimurje (3 M)
 Most nezavisnih lista (MOST)
 Nacionalni demokrati (ND)
 Naša stranka (NS)
 Nezavisna lista Milana Bitunjca
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova generacija (NG)
 Nova srpska stranka (NSS)
 Partija podunavskih Srba (PPS)
 Paška stranka - Pag (PSP)
 Pločanska stranka (PLS)
 Podravska stranka (PS)
 Posavsko slavonska stranka (PSS)
 Primorsko goranska stranka umirovljenika (PGSU)
 Sabor hrvatskih Roma
 Savez za promjene (SP)
 Snaga Roma Hrvatske (SRH)
 Socijalistička partija Hrvatske (SPH)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Srednjoeuropska akcija - Pokret za Srednju Europu (SEA - PZS)
 Srpska narodna stranka (SNS)
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
 Stranka Dubrovnik regija (SDR)
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)

Stranka penzionera (SP)
 Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)
 Stranka zajedno (Zajedno)
 Volim Hrvatsku (VH)
 Zagrebačka nezavisna lista (ZNL)
 Zavjet za Hrvatsku (ZZH)
 Zelena alternativa - Stranka potrošača (ZA-SPOT) i
 Zeleni Istre (Zeleni 1).

4.2. Nezavisni zastupnici

Svi nezavisni zastupnici (6) su u zakonskom roku Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje s propisanim dokumentima i objavili u propisanom roku na svojim web-stranicama.

4.3. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica

Tijekom 2013. održani su lokalni izbori, nakon čega je prestao mandat za 665 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica, a za 866 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica je započeo mandat. Svi članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica (1 531) bili su obvezni dostaviti financijske izvještaje Uredu, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. S obzirom da su članovi predstavničkog tijela lokalnih jedinica kojima je prestao mandat bili obvezni osim dostave financijskih izvještaja, zatvoriti posebne račune, uplatiti neutrošena sredstva na račun lokalne jedinice, a imovinu nabavljenu iz sredstava proračuna lokalne jedinice staviti na raspolaganje ili uplatiti tržišnu protuvrijednost imovine na račun lokalne jedinice, Ured je obavio uvid u financijske izvještaje za 665 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je prestao mandat.

Za članove predstavničkih tijela kojima je mandat u tijeku (866), utvrđeno je:

- 581 član je u propisanom roku dostavio financijske izvještaje ili izjavu, u kojima su navedeni podaci o njihovom financijskom poslovanju
- 54 člana su izvan propisanog roka dostavili financijske izvještaje ili izjavu (umjesto financijskih izvještaja), u kojima su navedeni podaci o njihovom financijskom poslovanju
- 231 član nije dostavio financijske izvještaje.

Za članove predstavničkih tijela kojima je prestao mandat (665), utvrđeno je:

- 308 članova je dostavilo financijske izvještaje ili izjavu (do 3. ožujka 2014.), u kojima su navedeni podaci o njihovom financijskom poslovanju
- 144 člana nisu dostavila financijske izvještaje ili izjavu o financijskom poslovanju
- 213 članova su dostavili financijske izvještaje nakon 3. ožujka 2013.

Također je utvrđeno:

- 288 članova nije otvorilo poseban račun za financiranje redovne djelatnosti tijekom proteklog mandata
- 168 članova je zatvorilo poseban račun do 3. ožujka 2014.
- 48 članova je zatvorilo poseban račun nakon 3. ožujka 2014.
- 7 članova nije zatvorilo poseban račun
- 154 člana nisu dostavila podatke vezane uz posebne račune.

Nadalje je utvrđeno:

- 47 članova je vratilo neutrošena sredstva u proračun lokalne jedinice do 3. ožujka 2014., a jedanaest članova nakon 3. ožujka 2014.

- pet članova je nakon isteka mandata uplatilo tržišnu protuvrijednost imovine u korist proračuna lokalne jedinice (tri do 3. ožujka 2014., a dva nakon 3. ožujka 2014.)
- u proračun lokalnih jedinica vraćeno je ukupno 400.700,00 kn neutrošenih sredstava.

Prema odredbama članka 3. i članka 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, lokalne jedinice su dužne rasporediti sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabranih s liste grupe birača. Odluku o raspoređivanju sredstava donosi predstavničko tijelo lokalne jedinice. S obzirom na navedene odredbe Zakona, sve lokalne jedinice su dužne osigurati sredstva za redovito financiranje političkih stranaka i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabranih s liste grupe birača.

Prema dostavljenim podacima, sredstva za 2013. je rasporedilo 385 lokalnih jedinica u iznosu 47.680.886,00 kn ili 0,3 % ukupno ostvarenih poslovnih rashoda u prethodnoj godini (191 lokalna jedinica nije rasporedila sredstva).

U prilogu se daju izvješća o obavljenim financijskim revizijama za 2013., za 29 političkih stranaka, šest nezavisnih zastupnika i dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica.